

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"
GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

Secretariaat Buitenvestplein 21, Voorburg - Tel. 728315, Giro no. 468874 i.o.v. de Penningm. der "ODV" - DEN HAAG

Groep II,
27 oktober 1957.

Goeden morgen, vrienden.

Ook op deze zondag willen wij trachten in Jezus' werkelijke leer wat verder door te dringen. En daar hoort toch eigenlijk vandaag een uitleg bij. Wij hebben n.l. al heel vaak leringen geciteerd, die niet openlijk als leringen van Jezus erkend zijn. En men heeft zich misschien afgevraagd: Waar komen toch deze uitspraken vandaan? Waarom is er zo'n verschil tussen het uiterlijke Christendom en de esoterische lering, die Jezus verstrekte? Nu moet ik U allereerst duidelijk maken, hoe Jezus tot deze tweeledigheid van leer is gekomen.

U heeft van ons meermalen kunnen horen, dat Jezus in zijn jeugd een opvoeding heeft gekregen, die aanmerkelijk verschilde van de normale religieuze opvoeding. Daarbij hebben wij de Essenen genoemd. Wij hebben gewezen op de invloed van Jezus' voetreizen gedurende zijn leerlingsperiode; kortom wij hebben het uiterlijke beeld wel vervolmaakt, maar het innerlijke beeld hebben wij tot nog toe niet kunnen onthullen.

Kijk eens, Jezus van Nazareth was in zijn beschouwing, wat men noemt, een gnosticus. Zijn godsvoorstellingen, zijn beeld van het heelal verschilde zo aanmerkelijk van hetgeen in zijn tijd gangbaar was, dat hij niet in staat was om de volle waarheid aan iedereen te verkondigen. Hij geloofde in één God. Niet in de zin van zijn volk, dat aan Jahwe geloofde, aan de grote God, de toornige God; maar in de zin van een al-doordringende Godsadem. Zijn pogingen om dit duidelijk te maken blijven voor de menigte beperkt tot zijn uitspraken: "Het Koninkrijk Gods is in U." Hij had ook kunnen zeggen: "God leeft in alle dingen." Maar men zou dat verkeerdelijk verstaan hebben.

In deze ene God kent hij geen demon, geen duivel in de letterlijke zin. Ofschoon men vaak de vertaling "duivel" aantreft in de Evangeliën, moeten wij toch niet vergeten, dat zelfs deze exoterische leer in de loop der tijden wat vervormd is. Want hetzelfde woord kan gelden voor: Het Kwade. Het Kwade nu is het negatieve. Het is het negatieve, dat ons voortdurend bedreigt; en het is juist hiervan dat Jezus zegt, dat het rondgaat als een briesende leeuw enz. enz.

Jezus met zijn bijzonder Godsbeeld moest wel trachten tenminste in zijn leerlingen een juiste voorstelling te wekken. Dat kon hem bij de meesten niet geheel gelukken. Want er waren erbij, die vrome Joden waren, gedragen door het verlangen naar een Messias. Er waren erbij, die sterk onder romeinse invloed hadden gestaan en dus het veelgoden-geloof als een soort verklaring van eigen geloof in zich droegen. Er waren de ijverers, die zich vasthielden aan de wet en daarbuiten niets wilden erkennen. Telkenmale hoort U dan ook weer: Jezus leraarde aan Johannes. Johannes, de enige leerling, van wie men weinig of niets meer hoort; die geen brieven schrijft aan gemeenten, omdat hij - de eso-

terisch. christelijke leer kennende - de exoterische niet verder verkondigen kan.

Het is voor ons belangrijk, dat wij deze inleiding in het oog houden. Want zelfs Jezus' verklaringen, Jezus' lessen variëren naar gelang de leerlingen en de groep, waartoe ze zijn gericht. Zijn esoterische leringen tot de veertig zijn niet veel anders, dan een verdieping van de leer, die hij ook het volk predikt. Zijn lering aan de twaalven is esoterisch, maar vaag. De lering aan de zeven krijgt reeds nadere gestalte en vorm. Het zijn echter de leringen aan de drie en de gesprekken met Johannes, die ons Jezus' ware wezen, zijn ware leer ook, het beste doen kennen.

Misschien doe ik verstandig om hier enkele malen te citeren zonder meer uit hetgeen Jezus leerde aan zijn lievelingsapostel, de tere, de gevoelige Johannes: "Ik zeg U, Johannes, de Vader is in mij, maar Hij is ook in U. Indien gij U bewust zijt van de Vader, zoals ik mij bewust ben van de Vader, zo zult gij zijn als ik. Wat ik gedaan heb, zult gij doen. Wat ik volbracht heb, zult gij volbrengen."

Niet een verschil tussen Jezus en Johannes; integendeel, een gelijkennis. Op het ogenblik, dat Johannes God juist begrijpt en dus als deel Gods zich de goddelijke krachten realiseert, zal er - dit zegt Jezus zelve - geen verschil meer zijn. Jezus was de eerste op de weg, maar wanneer ook Johannes die weg is gegaan, zal er tussen hen geen verschil zijn.

"Broeder, ik zie Uw tranen en hoor Uw zuchten. Doch ik zeg U, één traan, die ge weent om de mensheid bevat meer wijsheid, meer licht en meer kracht des Vaders, dan een leven in boete volbracht om ene mens. Gij vraagt mij waarom? Welaan, ik zeg U, niets is de Vader onmogelijk. Hij is het, Die leeft in al het geschapene. De velden langs deze weg; het koren, dat wuift; de vogel, die vliegt; de zon, die aan de hemel staat; zij alle zijn de Vader. Want in hen leeft de Vader, zoals Hij leeft in mij. Indien ik over het geheel treur, treur ik over de onvolmaakte erkenning van de Vader - in mij en anderen. Doch treur ik om ene, ziet, ik verwerp de Vader en breng mijzelve tot een rijk van duisternis.

Gij hebt mij gezegd: "Meester, gij moet rusten;" en ik dank U, broeder, voor Uwe zorg. Maar kan ik rusten, zolang de Kracht in mij mij voortdrijft? Rusten is zoet in het Huis des Vaders; doch buiten God, buiten het Rijk, waartoe ik behoor, kan ik niet rusten. En ziet, al dezen, die mij roepen om genezing, zij staan buiten het Rijk des Vaders. Het is mijn taak hun de poorten te openen, opdat zij kunnen ingaan."

Dat laatste vraagt misschien weer enige verduidelijking. Het werd gesproken op een dag, dat Jezus meer dan normaal geplaagd werd door degenen, die genezing bij hem zochten. Johannes maakte toen de opmerking, dat - als God in alle dingen was - ongetwijfeld de Vader zou kunnen genezen. En Jezus' hele opmerking is er op gericht om hem duidelijk te maken, dat men deel moet zijn van het Koninkrijk Gods, wil de Vader plotseling en ineens in U kunnen werken zonder middelaar. Juist omdat Jezus voelt voor dezen, die de Vader niet kennen, geeft hij zijn uiterste krachten en kan hij niet rusten. Want het is a.h.w. de stem van de Vader, die hem voortdrijft. Het bewustzijn van eigen kracht, geluk en vrede dwingen hem deze te verlaten, omdat elders onbewustten hieraan nog niet deelachtig zijn geworden.

Hier is misschien het punt om duidelijk te maken, waarom Jezus van zichzelf zegt: "Ik ben de weg en de waarheid." In de exoterische leer van het Christendom is het, omdat Jezus God is. In de esoterische leer, omdat hij - één-zijnde met de Vader - duidelijk maakt, hoe de Vader te bereiken is. Maar in Jezus' eigen leer is de uitleg toch nog weer een andere. Sprekende tot de drie verklaarde hij n.l. als volgt:

"Ik erken de Vader in mij en ik leef met Hem, als ik rust van de mensen. Hij is mijn kracht, mijn werkelijkheid. Toch kan ik komen tot U en met U ben ik vermoeid. Met U geniet ik spijs en drank. Met U ken ik de lach der vreugde en de tranen der droefenis. Bedenk, gij zijt zoals ik; en toch ben ik niet zoals gij. Want indien gij Uw leven maakt tot deel van de Vader, zo volgt

gij mij in mijn leven en zo ben ik U de weg. Leef mijn leven, denk mijn gedachten en ge zult één zijn met de Vader en het rijk Gods in U kennen als een brandende schat, die U te allen tijde rijkdommen schenkt zonder vergelijking.

En ik ben U de waarheid. Niet waar is mijn woord, zo gij het hoort. Maar zo ik spreek, spreek ik uit de Vader, Die in mij leeft. En het is Zijn waarheid, die ik U openbaar voor deze wereld."

Wij moeten dus de toestand goed begrijpen: Jezus is in feite een tweeledig wezen geworden. Hij kent God. Hij is a.h.w. ontworsteld aan de waan. Doch gelijktijdig leeft hij op aarde en hij aanvaardt de beperking van stoffelijk en menselijk streven om zo zich intenser bewust te zijn van de kracht en het bewustzijn, waarin hij God heeft gevonden. Jezus wordt dan ook een leraar van inwijdingen.

Zijn inwijdingen brengen soms eigenaardige resultaten met zich. Hij wekt doden op, inderdaad. Maar sommigen van zijn leerlingen schijnen te sterven, zondar dat zij werkelijk sterven. Hij leert hun de verzinking in het ik; de vlucht van de geest, die in hogere gewesten kracht en inzicht gewint. Het is hiertoe, dat hij zich steeds weer terugtrekt in de woestijn, op onherbergzame plaatsen zich afzondert van alle anderen. Het is deze lering, die hij zelfs aan de twaalven tracht bij te brengen. En sommigen van zijn leerlingen, ook van de veertigen, hebben deel in dit onderricht.

Het geheim, dat steeds weer op de voorgrond treedt, is de scheiding van stof en geest met een gelijktijdig voortbestaan van beide. Deze scheiding kan leiden tot de diep-trance, die een Lazarus doet sterven. Zij kan leiden tot de begoocheling van een Barnabas; tot de dromen van een Simon Petrus. Vluchten uit deze wereld verlangen zijn leerlingen allen; maar gelijktijdig de wereld als werkelijkheid accepteren, dat is voor hen zeer moeilijk. De leer is deze:

Indien gij - de wereld vergetende - met Uw geest tot hoger wereld kunt opgaan, zo zult gij niet verlangen in die wereld te vertoeven, doch slechts de kracht uit die wereld werkzaam te maken in Uw eigen bestaan. Indien gij droomt en Uw wereld van droom is vreemd en zonderling vergeleken bij Uw werkelijkheid; leef niet in de droom, doch maak haar tot krachtbron voor de werkelijkheid. Want wanneer hij, wanneer zij, die inwijding ondergaan, stijgen boven het menselijk zijn, zullen zij daar vinden een tijdelijke bevrediging, maar een kracht, die eeuwig kan duren.

Wie de kracht kiest, die ligt in de geestelijke impuls, moet deze wederom in zijn stoffelijke of geestelijke werkelijkheid uiten. Doet men dit niet, dan is alle stijgen, alle bewustwording zinloos. Maar is men in staat, geestelijk stijgende, de kracht in zijn eigen wereld te openbaren, de impuls te volbrengen, die is voortgekomen uit het hoger ik, die zal het dierlijke edeler maken. Hij zal de mens tot eenheid maken en zo voor zich de mogelijkheid bereiken steeds verdere, wijdsere en toch in God eenvoudiger waarden te begrijpen en te bereiken. Voor U allen zou ik ook uit het voorgaande een paar simpele regels willen trekken:

Streef zo geestelijk ge wilt, maar vergeet één ding niet: Het is in Uw eigen wereld, dat ge moet uiten wat ge geestelijk ervaart, wat ge geestelijk hebt geleerd.

Droom, zo ge wilt, maar vergeet niet, dat een droom schade is voor het ik, tenzij vervuld.

Streef naar het doel, dat gij Uzelve stelt, onverschillig welk, maar vergeet nooit, dat een streven, dat strijd in het ik wekt, betekent een verwijdering van het doel, een vermindering van eigen waarde.

Schaam U niet voor vreugde. Schaam U niet voor leed. Deze beide dingen zijn ook de kentekenen van goddelijke krachten, die in ons leven. Maar lijd niet om Uzelve en verheug U niet om Uzelve, want gij zijt deel der eeuwigheid en onveranderlijk. Maar verheug U om anderen en lijd om anderen; niet met anderen. Dan zult ge hierdoor de rijkdom bereiken van een in-het-ik-bevatte wereld, die de geest de mogelijkheid geeft nieuwe werelden te veroveren.

En daarmee is mijn onderwerpje van vandaag dan beëindigd, vrienden. Ik wens U allen nog een prettige zondag toe en dank U voor Uw aandacht.

Goeden morgen, vrienden.

Al die leringen vragen altijd weer een klein beetje een praktische interpretatie. En die kun je natuurlijk in velerlei vorm geven. Ik geloof, dat het belangrijkste voor de mens wel is, dat hij dromen mag, maar alleen wanneer hij de droom tracht te verwerkelijken. En daarom zou ik daaraan graag dan een kleine gelijkenis verbinden, die misschien de zaak een beetje duidelijker maakt. Het is eigenlijk een legende, waarvoor ik de titel uit de lucht moet grijpen, want het is deel van een veel groter verhaal. U zoudt het kunnen noemen

De wijsgeer en de dromenspiegel.

Natuurlijk is het lang geleden gebeurd. Het is altijd makkelijk, wanneer iets lang geleden gebeurd is, want dan kan men toch niet meer nagaan, of het reëel is of niet. En eigenlijk mag ik wel bekennen, dat ik van dit verhaal op zichzelf niet veel geloof. Maar ik geloof wel in de waarden, die erin zijn uitgedrukt.

Er was dus zeer lang geleden een wijsgeer, die heel de wereld wilde verlaten. Eerst trok hij zich terug in een kleine kluis buiten de stad, waarin hij geboren was. Maar wel tienmaal op een dag kwam er iemand en vroeg hem om zijn hulp. En de wijsgeer zeide tot zichzelf: "Zo blijf ik verbonden met het gewoel der mensheid en ik moet wegvlugten."

Hij trok naar een grot, gelegen op een dag gaans afstand van een klein dorp. Daar kwam misschien slechts eenmaal in de week een mens. Maar na verloop van enige tijd sprak ook hier de wijsgeer: "Deze ene mens geeft mij meer gedachten, dan tien op een dag gaven. Want telkens keert zijn beeld terug en vraag ik mij af: 'Wie zal zo dadelijk weer verschijnen?' Ik moet dus afstand doen van deze mensen en verder gaan."

Hij trok naar een hoogvlakte, die zo bar en zo kil is, dat men maanden nodig heeft om haar te doorkruisen. Daar, ergens bij een kleine bron, die brak water gaf, vestigde hij zich in een kleine hut. En ziet, slechts één of tweemaal in een jaar kwamen in de verte de karavanen voorbij. En een enkeling onder hen keerde zich soms tot de kluizenaar om hem te vragen: "Gij, wijze, smeed de goden voor mij." Of: "Heer, in Uw wijsheid geef mij raad, want ik heb een probleem." Zelfs toen voelde de wijze zich te zeer beëngd door dit nog terugkerend contact met de mensheid en hij smeekte dan ook alle goden en alle krachten om hem op te nemen tot daar, waar mensen niet kwamen. Zo daalden er op een nacht twee wit-gevlakte gestalten en voerden hem op tot een bergtop, zo hoog, zo verdedigd door stormen en sneeuw, door vallende rotsen en demonisch gehuil van de vallende wind, dat daar nog nooit een mensenvoet getreden had. En hier - zich omgevend met wat stenen ter beschutting tegen de wind - mediteerde hij in alle rust.

Doch toen hij eens zocht naar meer stenen, omdat de koude zo bar was, vond hij een klein stukje metaal, dat reflecteerde op een wonderlijke, tintelende, lichtende wijze. En door nieuwsgierigheid beroerd vergat hij een ogenblik zijn vrome meditatie en schouwde in het glimmende metaal. Maar wat zag hij? Niet zichzelf - de oud geworden, vervallen wijsgeer, uit wiens ogen de gedachten sprongen als dansende vonken en wiens wijde voorhoofd zich als een koepel boog over een bron van ongekend weten - maar een dwaze droom. Hij zag zichzelf als Krishna, spelende fluit en dansend met een - in zijn ogen - wanstaltige bevalligheid. En rond hem waren vele schone maagden.

Hij vroeg zich af: "Ben ik dat? Hoe kom ik aan dit beeld?" En de spiegel antwoordde: "Dit is je droom. Hierom heb je je afgezonderd van de mensen." Hij keek weer en zeide: "Deze droom is afzichtelijk." Hij borg de spiegel weg.

Tien jaren lang mediteerde hij. Toen werd de bekoring hem wederom te sterk. Wederom zocht hij voorzichtig naar het stukje metaal en ziet, hij zag zichzelf zitten, zetelend op een troon, met goedheid het leven beherend: Brahma, scheppende de werelden. En hij vroeg zich af: "Is deze droom mijn leven waard?" De spiegel gaf het antwoord en zeide: "Neen, maar het is Uw droom. Hierom hebt ge tien jaren gestreefd." Toen boog simpel en eenvoudig de wijsgeer het hoofd en hij sprak: "Gij, goden en krachten, die mij verheven hebt tot hier, breng mij terug onder de mensen."

Hij keerde terug onder de mensen. Maar in zijn kleed - het schamel restant, dat zijn magere leden nog omhulde - had hij de spiegel geborgen. En toen hij in de stad kwam, behield hij deze als zijn grootste schat. Nu, heilig en goed als hij was, ging zijn roep hem vooruit. En een ieder kwam tot hem en zei: "Heer, mijn vrouw is ziek." "Heer, ik zit in financiële moeilijkheden." "Heer, roep de goden voor mij." "Heer, zeg mij, waarom ik leef." En hij gaf antwoord in alle dingen.

Zo ging een jaar voorbij. Toen zag hij wederom in de spiegel. Hij zag een menigte van gezichten. En het leek, of in elk van die gezichten zijn eigen wezen toch weerspiegeld was: hij was jong en oud, dwaas en wijs, bedroefd en vreugdig. En hij vroeg zich af: Is dan ook dit een droom? Toen antwoordde hem de spiegel en zeide: "Ziet, dit zijt gij geworden." Maar er was een stille vrede in het hart van de wijsgeer, want hij zeide tot zichzelf: "Ziet, indien ik zoveel ben, zal ik niet ten onder gaan. Waar de eenling ten onder gaat, kan de menigte voortbestaan."

Hij ging verder. Hij werd ouder en vermoeider. Dag na dag zoog hij het levensgevende prana in zich op. Dag na dag putte hij uit al wat hij bezat aan krachten voor anderen. Na wederom een jaar schouwde hij in de spiegel en hij zag niets meer dan een zacht licht..... Toen vroeg hij de spiegel: "Is dan ook dit een droom?" En ze antwoordde hem: "Ja, dit is nog een droom; maar een droom, waarin gijzelve zijt."

De wijsgeer zeide zich: "Dit licht is begeerlijk. Maar de mensheid vraagt om mij." En hij ging wederom uit en hielp allen, die hij helpen kon. Na zes maanden was hij uitgeput. En in een ogenblik van rust nam hij de spiegel, schouwde erin.....en zag niets. Toen werd zijn hart van vreugde vervuld, want hij had zijn dromen overwonnen.

Toch was er een aarzeling en hij vroeg de spiegel: "Wat is het, dat ik aanschouw?" De spiegel zeide: "Eens bevatte ik alle dromen der mensheid; en gij hebt ze gedroomd. Nu echter hebt gij de dromen der mensheid verwerkelijkt; en ik ben ledig, maar mijn kracht schuilt in U."

Toen was er een gezang en een zoete geur in de lucht. De lagere goden kwamen en zeiden: "Ziet, de troon der schepping wankelt. Kom, o, wijsgeer, en herschep ons het Al." De wijsgeer glimlachte en zeide: "Neen. Waarom zou ik scheppen, wat geschapen is? In mij leeft dit alles; ik ben deel van dit alles." De goden gingen heen.

Toen kwamen lichtende krachten en gestalten - de hoge goden zelf - en ze zeiden hem: "Kom met ons, want gij zijt een van ons." De wijsgeer glimlachte en zeide: "Neen, want U allen draag ik in mijn hart. Maar één met U ben ik niet, wel zijt ge deel van mij."

Toen kwam de dood en zeide: "Wijsgeer, rust." De wijsgeer glimlachte en zeide: "Gaarne zou ik rusten; maar de rust, die ik verlang, kunt gij mij niet geven. Want zou mijn lichaam sterven, de wereld in mij zou voortbestaan." Toen glimlachte de dood en zeide: "Gij zijt machtig, wijsgeer. Ik wil U een raad geven: spreek Uwe wijsheid uit en gij zult kunnen gaan tot de werkelijke vrede met de wereld, die in U is." De wijsgeer dacht na en zeide: "Ja, dit is waar. Want wat in het ik leeft, verstoort het ik, tot het eruit getreden is. Eerst dan, in en buiten het ik zijnde, geeft het vrede."

Zo zou hij zijn wijsheid uitspreken. Maar jaren moest hij denken; stil en onberoerd, terwijl de menigte rond hem stond en hij niet antwoordde. En eindelijk, eindelijk sprak hij. De menigte sidderde, ze verwachtte een wijsheid zonder grens. Toen zeide de wijsgeer: "Het is goed te zijn. Want wie is, kent het

Niet. Wie het Niet kent, is zichzelf." Toen riep de menigte: "Dwaas is hij geworden. Hij bespot ons. Wij hebben hem gevoed voor niets, tijden lang." En ze wierpen stenen en vuil.

De wijsgeer stierf. Maar toen zijn geest het lichaam bijna verlaten had, plooide nog eenmaal een glimlach zijn gelaatstrekken. Hij fluisterde het laatste raadsel van alle: "Niet is Al, Alles Niet, want één is Al."

Zijn geest ging heen. Zijn stof vervluchtigde. En sommigen fluisterden, dat hij ten hemel was gevaren. Maar zijn wijsheid leefde in alle dingen, sprak in de harten der mensen, was een licht in hun geest. En zo - levend in alle dingen - was de wijsgeer volledig zichzelf en gelijktijdig niets. Want hij was geen persoonlijkheid meer, maar een eigenschap van het Al. Dit nu is het grote doel, dat men nastreven moet; dit is de grote wijsheid en er bestaat geen andere.

Ik hoop, dat U het verhaaltje hebt kunnen volgen. Uit de aard der zaak is het geheel symbolisch zwaar geladen. Ik hoop niet, dat U dat verschrikt. Want U moet maar zo denken: wanneer symbolen geen inhoud hebben, hebben ze geen betekenis. Maar heeft een symbool betekenis, dan is het het kortschrift van de ziel geworden.

Natuurlijk is het aardig om nog even een moraal te trekken en wel voor onszelf. Want ik weet uit ervaring, wanneer je zo op aarde leeft, dan voel je je helemaal geen wijsgeer. Integendeel. Je hebt zelfs het idee, dat je een kind bent, met handen en voeten tegelijk trappelend van ellende over iets, dat nog niet eens goed voor je zou zijn.

De praktijk? Je weet, dat hoe je ook streeft en hoe je ook leeft, je altijd zou moeten blijven bij de mensheid. Wie zich van de mensheid verwijdert, wie zich buiten de gemeenschap stelt, verliest zichzelf. En wie zichzelf verliest, krijgt daarvoor in de plaats dromen. Zij, die nederig denken te zijn proberen soms in hun nederigheid zichzelf tot God te maken. En dat is nutteloos, want dat word je toch nooit. Degenen, die zo bijzonder frugaal zijn, dromen juist van overvloed en wellust. De meeste mensen proberen met hun leven iets te kopen in een hiernamaals. En het beroerde is, er is niets te koop, zelfs niets te huur.

Je hebt er niets aan, wanneer je een toekomstige wereld gaat beleven. De wereld van vandaag is genoeg. En wie in die wereld van vandaag werkelijk de inhoud vindt, de noodzaak om samen te leven met de mensheid, om in die mensheid het beste, wat hij heeft, te uiten en voor zichzelf te trachten slechts het goede der mensheid te zien en te absorberen, die heeft werk genoeg. Dan heeft hij geen andere werelden nodig. En dan komt hij zo ver, dat hij die wereld gaat begrijpen.

Dan zou mijn voorganger zeggen: "Ja, waan, waan, waan!" Natuurlijk. We zijn zo verwaand, dat we soms menen, dat er voor ons geen waan meer bestaat. Maar in onze verwaandheid vergeten wij, dat onze eigen waan voor ons een begoocheling betekent, die de hele wereld in het niet doet vallen bij onze eigen dromen. Neen, de werkelijkheid is dit: Wij moeten door die wereld te begrijpen, met die wereld te leven en die wereld te dienen in die wereld zelf tot leven komen. Wanneer je meent te leven in jezelf besloten, dan leef je niet werkelijk. Eerst wanneer je aandacht, je interessen, je krachten, al wat je bezit, meeleven in alle werelden rond je, dan heeft je wezen aan betekenis gewonnen. Dan leef je in anderen. En leven in anderen is het werkelijke leven.

Voor jezelf ben je altijd maar een droomwezen; je komt niet verder. Maar wat je in anderen betekent, dat is de werkelijkheid om de doodeenvoudige reden, dat de openbaring van het ik in anderen is: het vastleggen van eigen wezen in God en het kennen van eigen wezen uit God. Ja, en als je dat hebt, dan heb je toch genoeg?

Wat heeft U voor behoefte aan een eeuwige zaligheid, wanneer U eigenlijk besloten blijft in een soort van gouden kooi van eigen waanbeelden? Wat is er te vrezen in een hel, wanneer die hel voortkomt uit je eigen onbewustzijn? Neen, het leven wordt pas werkelijkheid en krijgt pas waarde, wanneer wij opgaan in de wereld, waartoe wij nu behoren en daardoor eenheid ver-

werven met de kern van die wereld, die gelijk is aan de kern van alle werelden. En hoe je dat in de praktijk doet? Het klinkt natuurlijk weer zo buitengewoon hoog. Ik zal het zeggen.

In de eerste plaats: Oordeel niet over je naaste.

Verder: Denk geen kwaad van je naaste en probeer dat te volbrengen, wat je naaste volgens jouw mening te weinig doet.

In de derde plaats: Zeg nooit tot jezelf: "Dit heb ik goed, dat heb ik slecht gedaan." Zeg slechts te allen tijde: "Ik wil trachten het nog beter te doen."

Spreek nooit over deugd en nooit over zonde. Doch vraag jezelf steeds af: "Heb ik hiermede voor mijzelf vrede?" Kun je eerlijk "ja" zeggen, dan is dat voor jou voldoende.

En dan de laatste raad, misschien de meest eenvoudige: Leer te zwijgen op het ogenblik, dat er bitterheid in je hart is; en leer te spreken op het ogenblik, dat je vreugde en vrede kent. Zo dood je de bitterheid door haar binnen jezelf te besluiten en vermenigvuldig je vrede en vreugde door ze aan anderen mede te delen. En dat komt je eigen leven en bestaan zeer ten goede.

Nu, na deze - laten we zeggen - praktische lessen wordt het ook tijd, dat ik me terug ga trekken. Want we hebben nu wel Uw toestemming om het een ietsje langer te maken, maar U wilt het toch niet langer maken, dan noodzakelijk is. Dus vrienden, wat mij betreft een echt prettige, een echt gezellige, maar ook een echt zegenrijke zondag. En tot ziens.

- - - - -

Goeden morgen, vrienden.

We zullen nu dan de bijeenkomst moeten gaan beëindigen en ik zou dat gaarne willen doen aan de hand van een door U te stellen onderwerp, dat ik op een naar mijn eigen keuze toepasselijke manier zal belichten. Wat voor onderwerp?

EVENWICHT.

Evenwicht. Het woord doet je denken aan een balanceren, een poging om voortdurend de gelijke positie te kunnen bewaren en innemen. Maar wat is evenwicht in cosmische zin? Het betekent, dat waar meer gewicht aan de linkerzijde zou kunnen zijn, gelijktijdig meer gewicht wordt gebracht aan de rechterzijde. Je zou kunnen zeggen, dat alle dingen voortdurend in een acte de balance moeten zijn, waardoor een vermeerdering van kwaad een vermeerdering van goed, een vermeerdering van duister een vermeerdering van licht geeft; en omgekeerd.

Evenwicht betekent ook innerlijk iets. Op het ogenblik, dat er in jezelf een groot leed is, moet je dit op de een of andere manier compenseren. Je kunt dat doen door leed aan anderen te brengen en je daarin te verheugen. Maar je kunt het ook doen door anderen vreugde te geven en daardoor eigen leed te stelpen.

Evenwicht kun je soms vinden, wanneer je niet tevreden bent met je eigen status in het bestaan. Je kunt dan op een ander gebied je waarde bewijzen en zo vrede vinden. Je kunt ook trachten anderen in een even onaangename positie te brengen, als waarin jezelf meent te verkeren.

Evenwicht is een cosmische wet. Niets kan meer worden in de wereld; niets kan meer worden in het Al. God heeft geschapen. En wanneer binnen die schepping soms de accenten verlegd worden, dan zullen ze toch steeds zo verlegd worden, dat het geheel zichzelf gelijk blijft, zoals God eeuwig is en

Zichzelve gelijk blijven moet, krachtens deze eigenschap.

Evenwicht is een wet, die van buitenaf op ons werkt. Wanneer wij te veel van de wereld verlangen, zullen we zwaar voor datgeen, wat we verlangen, moeten betalen. Vragen wij te weinig, wij zullen te weinig ontvangen. Doch zijn we onszelven, wij zullen onszelven terugvinden in alle werelden. Dat is evenwicht.

Je zou je kunnen afvragen: Waarom? Waarom dat evenwicht? Eenvoudig omdat nooit een onevenwichtigheid mag bestaan, die het totaal van een wezen of het totaal van de schepping beroert. Onevenwichtige uiterlijke verschijnselen worden door innerlijk evenwicht opgevangen en omgekeerd.

Er is altijd een voortdurende drang tot compensatie. Wij voor onszelf weten dit. En begrijpend, dat die wet werkzaam is voor ons te allen tijde, zullen wij onszelf veel kunnen vergeven, omdat wij weten, dat het een compensatie is voor dingen, die we missen. Wij zullen echter ook onszelf beter kunnen beheersen, wanneer wij begrijpen, dat een compensatie voor een bepaalde waarde op vele wijzen gevonden kan worden.

Evenwichtigheid in een mens - menselijk gezien - betekent niet het ten koste van alles voortdurend zoeken naar een evenwicht, want dat doet een ieder. Het betekent het zoeken naar een evenwicht in het ik aan de hand van menselijke waarden volgens menselijke wetten en menselijk oordeel.

In het geheel is evenwicht een voortdurende kracht. In onszelf kan zij opgroeien op de volgende wijze:

Evenwicht, vreemde balans, terwijl ik tussen werelden dans, bedreigd door de afgrond van het niet onder mij en rond mij alle dans der sterren. Ik ga verder naar een doel, dat is nog ver. Zo verre, dat ik soms gevoel: ik zal dat einddoel nooit bereiken. Mijn poging tot een evenwicht zal wel een waan gaan blijken.

Maar houd ik mijn ogen op 't licht gericht en ga ik verder zonder vragen, leer ik alle last te dragen, die mij wordt opgelegd, - 'k erken in 't licht het evenwicht van cosmos en het recht, dat ook in mij werd geschapen.

Dan ken ik de vreugde, dan ken ik het leed, dan ken ik de lach en de traan; dan weet ik 't sterven evenzeer als 't leven te ondergaan.

Dan vraag ik niet om geest en stof. Dan zeg ik: Werkelijkheid is, dat ge in U te allen tijde evenwichtig zijt.

Verander Uw doel, verander 't gevolg van Uw streven, Uw leven, Uw zijn. Beheers Uzelfen plots wordt de last - zo even zo zwaar nog - nu klein.

Verander je denken.....en wijsheid breekt aan, waar zo even nog dwaasheid bestond, omdat slechts in wijsheid 't veranderd bestaan hernieuwd een evenwicht vond.

Verander Uzelve zoveel ge wilt. Maar bedenk: 't Brengt verandering mee, die ge niet hebt gewild en niet hebt gekend; waar het land was rolt dan de zee en waar de zee heeft bestaan is het land omhoog gerezen in wonder nieuw bestaan.

Vergeet dit niet: Onderdrukt ge een deel van Uw wezen en van Uw bestaan, een ander deel moet verrijzen, terstond. Slechts zo kunt ge verdergaan. En zoekt ge de cosmos, zoekt ge vrede en licht, dan moet ge altijd onthouden: Ge kunt alleen in een evenwicht van streven en leven bouwen tot hoger en beter bereiken. En hebt ge het allerhoogste bereikt, het zal één met het laagste U blijken. Want ziet ge God in 't aangezicht, dan erkent ge: Alle dingen zijn te allen tijd in evenwicht.

Ik heb geprobeerd U duidelijk te maken, dat evenwicht eigenlijk voor ons een soort wet is. Een wet, waarin we onszelf terug kunnen vinden. Een wet, door welke we onszelf kunnen veranderen. Het is oorzaak en gevolg uitgedrukt in de vorm van compensaties, wier gemiddelde waarden gelijk mochten blijven.

Ik hoop, dat U zult leren U van die wet te bedienen. Dan om verder te gaan met het uitdrukken van een verwachting; Ik hoop, dat U een aangename zondag zult hebben, dat U iets rijker heen zult gaan, dan U vanmorgen hier gekomen bent, en dat steeds grotere wijsheid U zal leren steeds evenwichtiger Uw eigen weg te gaan.

.-.-.-.-.-